

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Kuvendi Komunal Viti
Skupstina Opštine Vitina
Municipal Assambly Viti

**PRAVILNIKA
ZA REALIZACIJU PRAVA DECE PUTEM SISTEMA OPSTINSKE UPRAVE
PRILAGODJENE DJECI**

Vitina, Juni 2019.godine

Na osnovu clana 12. stav 12.1 i 12.2, tacka (e) Zakona o Lokalnoj Samoupravi br.03/L-040 („Sluzbeni list Republike Kosova“, br.28/2008), u skladu sa dispozitivom clan 36.2, slovo (c), Statuta Opstine Vitina, br.01-013/491 datuma 21.04.2011.godine, Skupstina Opstine Vitina na samoj odrzanoj sednici dana 09.07.2019.godine usvaja sledeci:

PRAVILNIKA

ZA REALIZACIJU PRAVA DECE PUTEM SISTEMA OPSTINSKE UPRAVE PRILAGODJENE DJEC

(ZA JEDNU PRIJATELJSKU OPSTINU ZA DECU)

Opste Odredbe

Clan 1.

Ciljevi i oblast delovanja

1. Ovaj Pravilnik odredjuje mere za realizaciju prava djece (devojci i decaka) u sistemu opstinske vlade i doprinosu stvaranju jedne prijateljske opstine za decu.
2. Odredbe ovog pravilnika sprovode se za svu decu iskljucenim i ugrozenim (bezobzira rasi, pola, jezika, vere, politickog misljenja ili pak nekog drugog misljenja, etnicke pripadnosti, imovine, ogranicenim sposobnostima, porodicnog porekla dece, njihovi roditelja ili zakonskim starateljima) i prostire se po svim institucijama koji su pod administriranjem Opstine Vitina, ili deluju u opstinskom nivou, dok god se ne krši njihova nezavisnost u skladu sa zakonom.
3. Ovaj pravilnik jedoprinos da biosigurali da Opstina Vitina korak po korak gradi jednu jednako drustvo i svu-obuhvatnu.

Clan 2.

Definicija deteta

1. Deca smatraju se svaka osoba ispod uzrasta 18 godine.
2. Deca do uzrasta to jest 18 godine uzivaju sva prava coveka kao sto se predvidja u Medjunarodnoj Konvenciji o Pravima Dece usvojena od strane Opste Skupstine Ujedinjenih Nacija i Konvencije kao i drugim standardima sprovodljive koje obezbedjuju progresivno realizovanje njihova prava.
3. Deca su posebna kategorija osoba koji zbog uzrasta, fizickog razvoja, intelektualnog i zrelosti trebaju realizovati njihova prava uz podrsku odraslih. Roditelji, porodica, staratelji i institucije lokalne vlade snose odgovornost za

realizaciju prava dece da bi osigurali cuvanje i posebno brigu, obuhvateci potrebnu zakonsku zastituprije i posle njihovog rođenja.

3

Clan 3.

Opsti principi za prava dece

1. Konvencija Ujedinjenih Nacija o Pravima dece (u daljem tekstu Konvencija) obavezuje drzave da osigura prava deteta na potpuni nacin kao sto su odredjeni u konvenciji.
2. Ustav Republike Kosova, zakonodavstvo i podzakonski akata rukovode se sa principa Konvencije.
 - 2.1. Nediskriminacija - podrazumeva da sva deca unutar zakonodavstva na snagu, uziva jednaka prava bezobzira rasi, boji, pola, vere, etnicke pripadnosti, socijalnog, ekonomskog statusa deteta, roditelja ili zakonskog staratelja.
 - 2.2. Najbolji interesi za decu – podrazumeva da u slucaju neke odluke od strane institucije, prvo uzece se u obzir najbolji interes deteta, koji je subjekat odluke.
 - 2.3. Pravo na zivot, postanak i razvoj - podrazumeva (znaci) obezbedjivanje sto kvalitetnijeg zivota za decu, ne samo u fizickom smislu, vec i to mentalnog, emocionalnog, socijalnog i kulturnog.
 - 2.4. Glediste deteta – podrazumeva slobodu deteta da izraze njihovo glediste o pitanjima koje se povezuju sa njima kao i institucionalnu obavezu da bi ih uzeli u obzir te kada donose odluke koji uticu kod ove dece, uvek u skladu sa nivoom razvoja deteta.

Clan 4.

Opstina prijatelj za decu

1. Opstina prijatelj za decu je jedan sistem dobre lokalne vlade, angazovana za potpuno sprovedjenje Konvencije i transformiranje Konvencije u svakodnevnoj praksi.
2. Opstina prijatelj za decu garantuje svakom detetu koji ce:
 - 2.1. Uticati ili ucestvovati na odlukama Opstine.
 - 2.2. Izrazavanje misljenja za Opstinu.
 - 2.3. Ucestvuje u porodicnom zivotu, zajednice i u socijalnom zivotu.
 - 2.4. Prima glavne usluge kao sto je zdravstva, obrazovanja i alternativnog staranja.
 - 2.5. Da bude zasticen od koriscenja, nasilja i zloupotrebe (zlostavljanja) ili pak bilo kojeg rizika – pretnje zbog uzrasta ili pola.
 - 2.6. Hoda sigurnim po putevima grada.
 - 2.7. Sastaje se i igra sa drugovima.

- 2.8. Da ima zelene površine.
- 2.9. Da živi u jednoj čistoj životnoj sredini.
- 2.10. Da učestvuje u kulturnim događajima, sportskim, kulturnim i rekreativnim.
- 2.11. Da bude jedan jednaki građanin opštine, sa pristupom u svakom uslugenju bez diskriminacije.

OPSTE ODREDBE

Član 5. Odgovornosti o decijim pravima

- 1. Realizacija prava za decu je glavna odgovornost porodice, centralne i lokalne institucije.
- 2. Opštinske institucije i službenici koji rade u oblasti za prava deteta kao i svaki drugi subjekat koji je vezano za decu, imaju socijalnu i zakonsku odgovornost da bi se angazovali na zaštiti i promociji prava za decu u skladu sa konceptima opštine prijatelja za decu.
- 3. Odgovorne institucije za zaštitu i promociju prava za decu u opštini obuhvata (ali ne ograničava se), ove stranke:
 - 3.1. Predsednik Opštine, Skupština Opštine i opštinske uprave.
 - 3.2. Ministarstva sa delegovanim kompetencijama.
 - 3.3. Institucije pravde (Policija, Tužilaštvo, Sud, Probaciona Služba Kosova, Korektivna Služba Kosova, itd.).
 - 3.4. Sektor za ljudska prava u Opštini.
 - 3.5. Centar za socijalni rad.
 - 3.6. Multidisciplinski stožer za pomoć na nadziranju slučajeva.
 - 3.7. Zdravstvene institucije.
 - 3.8. Javne i privatne institucije preduniverzitetskog obrazovanja.
 - 3.9. Klubovi, sportska i umetnička udruženja.
 - 3.10. Institucija narodnog advokata.
 - 3.11. Seoski saveti i urbane četvrti.
 - 3.12. Roditeljsko udruženje.
 - 3.13. Organizacije civilnog društva.
 - 3.14. Kancelarije i jedinice međunarodnih organizacija u opštini.
 - 3.15. Ostali organi (formalne i neformalne) da kao primarnu svrhu imaju opštu promociju i zaštitu, socijalnog i dobrobiti svih dece.

Član 6. Koordinacioni mehanizmi za prava deteta

- 1. Opštinski koordinacioni mehanizam služi kao jedna platforma ili put za postavljanje prioriteta i kvalitetnog sistema obezbeđivanja za formiranje

- (stvari) pitanja i resenja za decu, posebno za uvođenje u praksi angazovanje i delovanje postojećih politika.
2. Koordinacioni mehanizam opštine stvara moguću sredinu za pripremu njihovih planova za razvoj.
 3. Predsednik opštine osniva opštinski koordinacioni mehanizam za zaštitu i realizaciju prava za decu.
 4. Koordinacioni mehanizam sastavlja se od predstavnika institucije određeni prema članu 5., ovog pravilnika.
 5. Koordinacioni mehanizam rukovodi se od Uprave Zdravstva i Socijalne Dobrobiti.
 6. Koordinacioni mehanizam će:
 - 6.1. Promovisati konceptat prijateljske opštine za decu i prakse ograničenim prema sredstvima i stvorenim uputstvima.
 - 6.2. Obezbedi koordinaciju politike koje uticu kod dece.
 - 6.3. Obezbedi da podzakonski akti lokalnog nivoa da promovisu i zaštite prava deteta.
 - 6.4. Vrsi periodicno samoprocenjivanje, koji sa delovanjem i politika koja treba se preduzetiod strane opštinske institucije da bi stvarali jednu prijateljsku opštinu za decu.
 - 6.5. Rukovodi procesom sastavljenja opštinske strategije i plana delovanja za decu na periodicnom osnovu i da prati njegovo sprovođenjena osnovu opštinskog procenjivanja.
 - 6.6. Opštinska strategija i plan delovanja za prava deteta usvaja se od strane Skupštine Opštine.
 - 6.7. Obezbedi jedan sistem komuniciranja koji omogućava tok i razmenjivanje informacije izmedju opštinskih institucija i specifičnih jedinica relevantne institucije, odgovorna o decijim pitanjima.
 - 6.8. Radi preporuke da bi deovali na zaštitu i promovaciji prava za decu.
 7. Koordinacioni mehanizmi ne isključuje stvaranje organa, ekipe i ostalih tela, uz zavisnost ovog mehanizma, bilo te privremene ili stalne, orijentisane u posebnom smislu prava za decu. Ipak,ovo poslednje treba održati odnose sa kreativnim telima, da izvestava o njihovom radu i da prima savete i preporuke od strane koordinacionog mehanizma.

Član 7.

Multidisciplinarni okrugli sto za pomoc u upravljanju predmetima (slucajevima)

1. Multidiciplinski okrugli sto za pomoc na upravljanju slucajeva (predmeta) osniva se u Opštini Vitina sa profesionalnim (strucnim) nivou prema zakonodavstvom koji su na snagu.

2. Multidisciplinski okrugli sto za pomoc na upravljanju slucajeva (predmetima), rukovodi se od upravnika (menadzera) slucaja, uz koordinaciju i saradnju sa strukturama i odgovornim sluzbama za zastitu dece.

Clan 8.

Procena uticaja kod deteta

1. Opstina razvija jedan proces za procenjivanja uticaja politike, zakonodavstva, strategije planova delovanja i programima za decu.
2. Ovaj proces procenjuje situaciju sviju dece sa posebnom paznjom kod dece od zloupotrebene grupe.
3. Obezbediti procenu uticaja kod dece koji pocinje dosta rano tokom analize situacije i formulisanja interveniranja da bi imali uticaja na donosenju odluke.
4. Vrsi jednu redovnu procenu uticaja u smislu lokalne vlade kod dece.
5. Obezbedjuje jedan prostor za nezavisni proces procenjivanja u vezi uticaja politike u praksama i uslugama za decu.

Clan 9.

Sistem redovnog izvestavanja o stanju dece

1. Predsednik Opstine izvestava Skupstinu Opstine o radu i funkcionisanju koordinacionog mehanizma o pravima dece.
2. Koordinacioni mehanizam odredjuje pokazatelje i podatke koji su prioriteti za opstinu za decu i njihove interese.
3. Opstina odredjuje uloge i odgovornosti sviju opstinskih institucijana prikupljanju podataka i izvestavanje sa odgovarajucih sektora u vezi sa ciljem izdrzljivog razvoja. U slucaju kada opstina nema dovoljno podataka, oni su obavezni obezbediti te uz saradnju sa centralnim nivoom.
4. Opstina odredjuje odgovarajucu jedinicu u opstini, da bi uzeli znacajne podatke i redovno izvestavanje nad pokazateljnim statusom, koje se obezbedjuju od odgovarajuce opstinske institucije i godisnje sluzbeno izvestavanje.
5. Opstina koristi na efektivni nacin izvestaje da bi razvili politike, opstinsku strategiju, planove delovanja i budzetiranje za decu i na osnovu potrebe trazi da odgovorne jedinice usklade podatke i izvestavanje u svako doba.
6. Na osnovu razvoja opstinskih trendova, koordinacioni mehanizam razmatra pokazatelje i izvstaja periodicno prema nacinu da ponovno razmatra te osnove prema potrebi.

Clan 10.

Budzetiranje za decu

1. Opština razvija jedan proces za analiziranje potrebe budzetiranja za decu opštine, na osnovu procesa procenjivanja i izvestavanja. Ovaj proces obuhvata:
 - 1.1. Identifikaciju ako deca primaju odgovarajuće delove izvora za javno investicije, u uslugama gde raspodela administrira se od mestanskog nivoa.
 - 1.2. Identifikacija potrebstina za socijalne usluge za decu i planirana podrška preko opštinskog budzeta.
 - 1.3. Odgovarajuću analizu opsteg opštinskog budzeta i unutar nje te elemente, da bi pratili deo koji je potrosen za decu i da se koriste generisane dokaze da bi investirali za decu.

Clan 11.

Promovacija prava za decu

1. Opština preduzima jasne mere prema nacinu da se promovise i postuju prava za decu, kao od dece takodje i od odraslih.
2. Mere za promovaciju prava za decu obuhvata (ali se ne ogranicavaju:)
 - 2.1. Organizovanje treniranja o pravima za decu za rukovodstvo i opštinske kancelarije.
 - 2.2. Obuhvatnost nastave oko prava za decu i Konvencije o pravima za decu u kurikuli sa osnovom u skoli.
 - 2.3. Obuhvatnost nastave, promovisanje i postovbanje prava za decu, u okviru programa za treniranje prije i tokom sluzbe za osobe koji rade sa iliza decu u opštinskom nivou.
3. Redovno procenjivanje poznanstva o pravima za decu u sredini odraslih i dece.
4. Promovacija rada insitucije, kojeg imaju zakonski mandat promovacije, nadzora i zastitu prava za decu.
5. Opština stvara partnerstvo sa centralnim institucijama, organizacijama civilnog udruzenja, grupama omladine i medijama da bi promovisali decija prava.

Clan 12.

Kvalitet usluge za decu u potrebi

1. Opština preduzima mere za pružanje kvalitetnih usluga za decu u potrebi prema zakonodavstvu koji je na snagu.

- 8
2. Opština usko saradjuje sa organizacijama i civilnim društvima licencirane za pružanje socijalnih usluga prema zakonodavstvu koji su na snagu.

Clan 13. **Samostalno zalaganje za brigu o deci**

1. Opština stvara jedan izdržljivi sistem partnerstva sa organizacijama civilnog društva i nezavisnim institucijama, koje prate prava za decu. Ka ovom pravcu, su:
 - 1.1. Organizacije civilnog društva, daje se odgovarajuća podrška da bi razvili njihove kapacitete da bi uticali na donošenju odluke na nezavisni način u oblast prava za decu.
 - 1.2. Ohrabruju se i podržavaju omladinske i decije organizacije.
 - 1.3. Olakšava se osnivanje nezavisne institucije o pravima za decu.
 - 1.4. Održavaju se redovno komuniciranje sa organizacijama civilnog društva i nezavisnim institucijama da bi se osigurala jedna jasna situacije dece u opštini sa jedne druge perspektive.
2. Skupština Opštine, organizuje najmanje jednu sednicu godišnje da bi diskutovali pitanja o pravima za decu, referirajući se izveštaju o situaciji dece prema članu 9, stav 4, ovog pravilnika
3. Opština organizuje „prijateljske dane za decu“(najmanje 3 dana godišnje) i diskutuje pitanja u vezi sa pravima za decu.

Clan 14. **Učesce dece**

1. Opština obezbeđuje aktivno učesce dece u slučajevima od opšteg interesa u procesu donošenja odluke u opštinskom nivou. Svi javni službenici, institucije i opštinske jedinice obavezne su da ogledavaju njihov rad.
2. Edukativne institucije omogućavaju nastavu i praksiranje aktivnog ucesca preko školske kurikule i aktivnostima ekstra – kurikule i uz koordinaciju sa institucijama i odgovarajućih sektora koji su u direktnom kontaktu sa decom tokom pružanja usluge za njih (zdravstvene, socijalne dobrobiti, obrazovanju, itd.).
3. Edukativne, kulturne i sportske institucije, potstrikavaju stvaranje i funkcionisanje decije organizacije i omladine.
4. Administrativni i opštinski organi, povodom donošenja odluke u slučajevima koji uticu kod dece, potpuno uzimaju u obzir gledišta dece i u skladu sa određenim praksama i uputstvima od postojećeg zakonodavstva i prilagodjen za njihovu uzrast.

- 9
5. Znacajno ucesce dece osigura se u procesu i procenjivanja uticaja zakona, politikama i praksama kod dece na procesu izvestavanja o stanju dece u opstini, u procesu budzetiranja za decu kao i u promovaciji o pravima za decu.
 6. Da bi se osiguralo ucesce dece, opstina uzima u obzir i susardjuje redovno sa skupstinom opstinom dece, kao primarnim organom koji zastupa na direktni nacin misljenja i poziciju sviju dece posebno onih najugrozenijih.

ZAVRSNE ODREDBE

Clan 15.

Procedure o sprovođenju Pravilnika

1. Koordinacioni mehanizam prati sprovođenje ovog pravilnika i sastavlja godišnji izveštaj o nivou njegovog sprovođenja.
2. Skupština Opštine razmatra i usvaja godišnji izveštaj koordinacionog mehanizma o nivou sprovođenja u slučaju njenog nesprovođenja donosi odluke za eventualne mere za osiguranje njenog potpunog sprovođenja.
3. U slučaju neispunjavanja zadataka u vezi sa sprovođenjem pravilnika javni službenici, odgovarajući organi opštine dobijaju odgovarajuće mere u skladu sa opštinskim procedurama.
4. Predsednik Opštine, u roku od tri (3) meseca od stupanja na snagu ovog pravilnika, donosi predviđene odluke prema članu 5, stav 3 kao i prema članu 9, stav 3 za njegovo sprovođenje.

Clan 16.

Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu 15 dana po registraciji pri Kancelariji Protokola Ministarstva Administracije Lokalne Vlade u smislu cana 81, Zakona o Lokalnoj Samoupravi, br. 03/L-40 ("Sluzbeni list Skupštine Republike Kosova", br.28/2008), član 8, Pravilnika br.01/2016, za administrativno razmatranje opštinskih akata I posle objavljivanja preko Web stranice Opštine Vitina.

Skupština Opštine Vitina

01.br. 110/05-733
Vitina, 10.07. 2019.god.

Predsedavajući Skupštine,
Naim Pira

